

persbericht

Parnassusplein 5
Postbus 16164
2500 BD Den Haag
T 070 340 70 00
F 070 340 70 44
www.scp.nl

Inlichtingen bij
Drs. J.M. den Ridder
j.den.ridder@scp.nl
T 070 340 7825

Nederlanders betrokken bij het buitenland, maar 'Nederland moet niet altijd voorop willen lopen.'

Continu Onderzoek Burgerperspectieven. Kwartaalbericht 2011|2

- Positievare stemming beklijft: 32% positief over richting Nederland, 56% vertrouwen in de regering.
- Belangrijkste wens is 'dat mensen in Nederland verdraagzamer zijn en zich socialer gedragen'.
- In de publieke opinie zijn vier groepen te onderscheiden: pessimisten, multicultisceptici, kabinetscritici en optimisten.
- Tweede derde vindt dat de overheid zich minder moet richten op problemen in het buitenland en meer op problemen in Nederland. Niettemin wenst men wel een actieve rol van de overheid.
- Binnenlands belang niet doorslaggevend voor buitenlands beleid.

Dit zijn de belangrijkste uitkomsten uit het Tweede Kwartaalbericht van 2011 over het Continu Onderzoek Burgerperspectieven (COB) dat op 30 juni uitkomt. SCP onderzoekers drs. Josje den Ridder, prof. dr. Paul Dekker en dr. Pepijn van Houwelingen besteden hierin aandacht aan de ontwikkelingen in de publieke opinie, verschillen tussen bevolkingsgroepen en houding van Nederland tegenover het buitenland. Het COB wordt sinds 2008 elke drie maanden uitgevoerd met een enquête, aangevuld met focusgroepen. De gegevens zijn verzameld tussen 5 april en 9 mei. Het onderzoek wordt uitgevoerd voor het kabinet in opdracht van de Voorlichtingsraad.

Positievare stemming beklijft, maar meerderheid blijft pessimistisch

De stijging van het optimisme die we in het eerste kwartaal zagen (van 26% naar 32%) houdt stand. Het merendeel van de Nederlanders (58%) blijft echter pessimistisch over hoe het gaat met Nederland. De positieve trend in het politieke vertrouwen zet door. 61% heeft voldoende vertrouwen in de Tweede Kamer (een jaar geleden was dat 50%), 56% heeft vertrouwen in de regering (tegenover 46% vorig jaar).

De positievare stemming concentreert zich bij aanhangers van de coalitiepartijen. Van de VVD-stemmers vindt 56% het de goede kant op gaan met Nederland en heeft 89% vertrouwen in de regering. Van de CDA-stemmers vindt 49% het de goede kant op gaan en heeft 80% vertrouwen. De aanhangers van gedoogpartner PVV zijn minder positief: 23% ziet het de goede kant op gaan, 42% heeft vertrouwen in de regering (dit aandeel is sinds het aantreden van het kabinet overigens sterk gestegen). Ook aanhangers van oppositiepartijen SP en PvdA zijn minder positief. Van hen ziet respectievelijk 21% en 29% het de goede kant op gaan en heeft respectievelijk 30% en 34% vertrouwen in de regering.

De belangrijkste wens is 'dat mensen in Nederland verdraagzamer zijn en zich socialer gedragen'

De manier waarop we samenleven is en blijft het belangrijkste maatschappelijke probleem. Men maakt zich zorgen over de toegenomen intolerantie en onverdraagzaamheid, agressie, verharding en verhuftering, het gebrek aan respect en de ik-cultuur. Uit een lijst met 64 nationale en mondiale vraagstukken geeft men de grootste prioriteit aan het vraagstuk 'dat de mensen in Nederland verdraagzamer zijn en zich socialer gedragen'. Andere onderwerpen waarover mensen zich zorgen maken zijn criminaliteit en veiligheid, inkomen en economie en de (ouderen)zorg. Lageropgeleiden maken zich vaker zorgen over criminaliteit en veiligheid, hogeropgeleiden over de manier waarop we samenleven.

Dit kwartaal zien we een substantiële stijging in de steun voor meer eigen verantwoordelijkheid. 57% is het eens met de stelling dat 'de mensen in ons land moeten meer zelf verantwoordelijk zijn en minder rekenen op overheidsvoorzieningen'. In 2010 was dat nog 50%. Deze verschuiving zou een gevolg kunnen zijn van veranderingen in de politieke verhoudingen en de Haagse politieke taal.

In de publieke opinie zijn vier groepen te onderscheiden: pessimisten, multicultisceptici, kabinetscritici en optimisten

In de publieke opinie kunnen vier groepen worden onderscheiden: pessimisten (17%), multicultisceptici (33%), kabinetscritici (23%) en optimisten (27%). De meeste aanhangers van de PVV bevinden zich onder de pessimisten. Zij zijn over de hele somber over ontwikkelingen in de maatschappij en politiek. Bij de VVD bevindt de grootste groep zich juist onder de optimisten. Onder de multicultisceptici bevinden zich veel

aanhangers van PVV, VVD en CDA. De groep kabinetscritici vinden we vooral terug onder de aanhang van SP, PvdA en D66.

Tweede derde van de Nederlanders vindt dat de overheid zich minder moet richten op problemen in het buitenland en meer op problemen in Nederland

Anders dan vaak wordt gedacht willen Nederlanders zich niet terugtrekken achter de dijken. Een groot deel van hen voelt zich betrokken bij rampen en internationale conflicten en is doordrongen van de economische afhankelijkheid van Nederland. Wel vinden burgers dat problemen in Nederland prioriteit hebben boven mondiale problemen. Deze houding is sinds 2007 sterker geworden. 64% is het eens met de stelling dat de Nederlandse overheid zich minder moet richten op problemen in het buitenland en meer op problemen in Nederland.

Niettemin wenst men wel een actieve rol van de overheid

Burgers zien een actieve rol van de overheid in het buitenland als een economische noodzaak, maar wel binnen bepaalde grenzen. Nederland moet realistisch zijn over wat het als klein land kan bereiken en niet altijd voorop willen lopen. De uitgaven aan het buitenland moeten in verhouding staan tot de bijdrage van andere landen en de economische situatie in Nederland.

Binnenlands belang niet doorslaggevend voor buitenlands beleid

Het Nederlands belang is een belangrijke drijfveer voor het buitenlandse beleid, maar kan in de ogen van burgers niet de enige motivatie zijn voor een actieve houding. 36% is van mening dat het Nederlands buitenland beleid zich meer moet richten op Nederlandse belangen, 45% vindt juist dat het Nederlands buitenlandse beleid zich meer moet richten op zaken als vrijheid, democratie en mensenrechten. Op het gebied van ontwikkelingssamenwerking geven veel mensen aan dat ook de belangen van ontwikkelingslanden een belangrijke rol zouden moeten spelen. In een ideale situatie is een actieve rol in het buitenland zowel goed voor Nederland als voor het buitenland.

Onderzoeker prof. Paul Dekker: *'Door zo sterk de nadruk te leggen op "het Nederlands belang" gaat men er in de politiek aan voorbij dat burgers ook moreel betrokken zijn bij wat er elders gebeurt. Hun betrokkenheid bij de noden in de derde wereld en hun steun voor mensenrechten en democratisering moet je niet willen herleiden op een welbegrepen eigenbelang.'*

COB-Kwartaalbericht 2011|2, Josje den Ridder, Paul Dekker en Pepijn van Houwelingen, Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, juni 2011, ISBN 978 90 377 0564 5; prijs € 9,90.

De publicatie is verkrijgbaar bij de (internet)boekhandel of te bestellen via de website: www.scp.nl

Persbericht

Voor meer informatie: Josje den Ridder (070 3407825) j.den.ridder@scp.nl) of Paul Dekker (070 3407434).

Wilt u op de hoogte blijven van de uitgaven van het SCP? Meldt u dan aan via de website door te klikken op [attenderingsservice](#) (onder de ingang 'publicaties'). Voor een overzicht van [binnenkort te verschijnen publicaties](#): klik op [Aankomende publicaties](#) (onder de ingang 'publicaties').